

Esitys kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksaksi 1.1.2024 / Lausuntopyyntö

TEKPALV 11.10.2023 § 103
407/14.06.01.00/2023

Valmistelija

Tekninen johtaja

Alueellinen jätehuoltolautakunta valmistelee 1.1.2024 voimaan tulevaa kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen jätetaksaa. Niin kutsuttu TSV-jätetaksa koskee mm. Virtain kaupunkia.

Jätehuoltolautakunta varaa alueen kunnille mahdollisuuden antaa lausuntonsa asiasta. Mahdolliset lausunnot on toimitettava jätehuoltolautakunnalle viimeistään 9.11.2023 mennessä.

Kunnan toissijainen vastuu jätehuollon järjestämisestä

Elinkeinoelämän jätehuolto on pääsääntöisesti jätteen haltijan järjestämisvastuulla. Kunta kuitenkin vastaa tietyin ehdoin toissijaisesti näiden jätteiden jätehuollosta. Jätelain 33 §:n mukainen toissijainen vastuu tarkoittaa sitä, että kunnilla on velvollisuus järjestää yrityksille ja muille yhteisöille jätehuoltopalveluja tilanteessa, jossa jätteen haltija tätä pyytää muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Toissijaisen vastuun nojalla tuotettavia jätehuoltopalveluja kutsutaan TSV-palveluiksi. Kunnan toissijaisen jätehuoltovastuun avulla pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto ja jätehuoltopalveluiden saatavuus silloinkin, kun muuta palvelutarjontaa ei ole saatavilla.

TSV- palveluun liittyvistä menettelyistä säädetään jätelaissa. TSV- palvelun tarjoaminen perustuu aina jätteen haltijan esittämään pyyntöön ja arvioituun palvelupuutteeseen markkinoilla. Silloin, kun jätehuoltopalvelun arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa, on jätteen haltijan ennen pyynnön tekemistä julkaistava ilmoitus tarvitsemastaan palvelusta Materiaalitoriverkkopalvelussa. Vasta sen jälkeen, jos sopivaa markkinaehtoista palvelua ei löydy kohtuullisin ehdoin, voi pyynnön palvelusta esittää kunnalliselle jäteyhtiölle. Materiaalitorin käyttövelvoite ei koske tiettyjä hankintayksiköitä, jotka voivat selvittää markkinaehtoisen palvelun saatavuutta myös julkisten hankintojen Hilma- ilmoituskanavan kautta. Kunnan on tehtävä jätteen haltijan kanssa TSV- palvelusta sopimus, jonka kesto voi olla enintään kolme vuotta kerrallaan.

Velvollisuus käyttää Materiaalitoria ei koske toissijaista palvelua, jonka vuosittainen arvo on alle 2 000 euroa. Jätteen haltija voi tällöin osoittaa palvelua koskevan pyynnön suoraan kunnan jätelaitokselle, eikä palvelusta näissä tapauksissa tarvitse tehdä sopimusta. Kunnan jätelaitoksen on kuitenkin vuosittain toimitettava tietoaalustaan tiedot tällaisten palveluiden kokonaisarvosta, palvelua käyttävien jätteen haltijoiden kokonaismäärästä sekä tiedot annetusta palvelusta jätelajeittain ja käsittelymenetelmittäin eriteltyinä.

Yleistä TSV- taksasta

Kunnan toissijaisen vastuun perusteella tuotettavat jätehuoltopalvelut ovat lakisääteisiä palveluja. TSV- palvelusta peritään jätteen haltijalta julkisoikeudellinen jätemaksu. Jättemaksun perusteista määrätään jätetaksassa, jonka kunnan jätehuoltoviranomainen hyväksyy. Jättemaksut määrätään jätteen haltijoille jätetaksan mukaisesti ja maksut suoritetaan jätehuoltopalvelut tuottavalle kunnalliselle jäteyhtiölle, Pirkanmaan

Jätehuolto Oy:lle, joka toimii jätehuoltolautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Jätelain 78 §:n mukaisesti kunnan lakisääteisestä jätehuollon järjestämisestä on perittävä kustannukset täysimääräisesti kattavaa jätemaksua. TSV- maksujen on vastattava mahdollisimman tarkasti juuri TSV- palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia eikä palveluja saa kompensoida asukkaiden jätemaksuilla tai markkinaehtoisen toiminnan tuloilla. Lisäksi kunnan TSV- palvelusta perittävä jätemaksu ei saa olla alempi kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätehuoltopalvelusta perittävä vastaava jätemaksu.

Kunnan toissijaiselle jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvan jätteen taksan valmistelua varten Pirkanmaan Jätehuolto Oy on tehnyt laskelmat TSV- palvelujen kustannuksista ja niiden perusteista. Käsittelyssä on nyt esitys kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen jätetaksaksi 1.1.2024 alkaen (liite 1). Jätetaksaa esitetään astuvaksi voimaan, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta.

Jätehuoltolautakunta voi jätelain sallimissa puitteissa määritellä maksupolitiikan ja maksujen nimikkeet, kohteet ja suuruuden. Lautakunta ei voi kuitenkaan hyväksyä laillisesti taksaa, jolla ei katettaisi kunnallisen jäteyhtiön toimintaa jätelain mukaisesti.

TSV- jätetaksan rakenne ja merkittävimmät muutokset jätetaksaan

TSV- jätetaksan mukaisilla jätemaksuilla katetaan kuntavastuullisen TSV- jätehuollon järjestämisen ja toteutuksen kaikki jätelain mukaiset kustannukset, jotka muodostuvat jätteen käsittelystä ja tiedotuksesta, neuvonnasta ja hallinnosta. Jätemaksuilla katetaan myös kaatopaikkojen käytöstä poistaminen ja jälkihoito sekä jätehuoltoviranomaisen toiminta. Jäteastioiden tyhjennysmaksut sisältävät lisäksi keräyksen ja kuljetuksen. TSV- jätetaksa on laadittu kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvalla jätekeskuksissa ja jäteasemilla vastaanotettaville jätteille, Tarastenjärven jätekeskuksessa vastaanotettavalle vaaralliselle jätteelle sekä jäteastioiden tyhjennyksille. TSV- jätetaksan rakenteen esitetään säilyvän samanlaisena kuin vuonna 2023.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. TSV- jätetaksaesityksessä on määriteltävä maksut jäteastioiden tyhjennyspalveluille kunnittain ja jätelajeittain.

Vuoden 2024 TSV- jätetaksassa jäteastioiden tyhjennyshintoihin on esitetty muutoksia kuljetusurakkakustannusten sekä jätteenkäsittelykustannusten muutoksiin perustuen. Esimerkiksi seka- ja biojätteen kuljetuskustannusten arvioidaan nousevan keskimäärin 12,9 %. Alue- ja astiakohtaisia eroja syntyy kilpailutuksen seurauksena eri urakka- alueilla. Kuljetusurakoiden kustannustasomuutokset on viety taksaan alue- ja astiakohtaisesti.

TSV-palvelujen jätetaksassa sekajätteen käsittelymaksua esitetään korotettavaksi 105,50 euroon/tonni (alv 0 %). Voimassa olevassa jätetaksassa vastaava käsittelymaksu on ollut 93 €/t (alv 0 %). Kuten kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksassa, myös TSV- palvelujen jätetaksassa sekajätteen käsittelymaksun korotusesityksen taustalla on arvio yleiskustannusten noususta (noin 10,6 %) sekä jätteen esikäsittelyn ja välivarastoinnin aliurakoinnin konetöiden nopeasti nousseet kustannukset. Sekajätteen käsittelyhintaan on lisäksi ohjattu jätelain vaatimusten mukaisesti jäteyhtiön TSV- palvelutuotantoon liittyvät yleiset kustannukset. Näitä ovat mm. kunnan jätelaitokselle Materiaalitorin käytöstä ja TSV- palveluun liittyvästä neuvonnasta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset.

Biojätteen tyhjennysmaksuihin esitetään muutoksia kuljetusurakkakustannusten sekä jätteenkäsittelykustannusten muutoksiin perustuen. Kuljetusurakoiden kustannustasomuutokset on viety taksaan alue- ja astiakohtaisesti. Biojäteastioiden tyhjennyshintoihin vaikuttaa lisäksi biojätteen käsittelymaksun korotus 95 eurosta 113,55 euroon/tonni (alv 0 %), jotta käsittelyn kustannukset olisivat aiempaa kustannusvastaavampia. Korotusesitys johtuu Nokian Koukkujärven biolaitoksen edelleen aiheuttamista lisääntyneistä henkilöstö-, operointi- ja pääomakustannuksista. Nämä liittyvät laitoksen avaamisen jälkeen havaittujen teknisten puutteiden korjaamiseen sekä operoinnin optimointiin. TSV- jätetaksassa biojäteastioiden tyhjennysmaksut ovat kotitalouksia korkeampia, koska ensisijaisen vastuun jätehuoltopalvelujen jätetaksassa biojätteen käsittelymaksu on siirretty osaksi sekajätteen käsittelyhintaa. Vastaavanlainen subventio ei ole mahdollinen TSV- jätetaksassa jätelain vuoksi.

Pakkausjätteiden osalta jäteastian tyhjennyshintoihin esitetään korotuksia. Korotusesitykset vastaavat kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvien jätehuoltopalvelujen jätetaksaan esitettäviä korotuksia. Pienmetallin astiahintojen esitetään nousevan keskimäärin 7- 8 % pyörällisillä pinta-astioilla ja noin 13 % syväkeräyssäiliöillä. Nämä ovat euromääräisesti noin 0, 50–0, 60 €/astiatyhjennys pyörällisillä astioilla ja noin 4 €/astiatyhjennys syväkeräyssäiliöillä.

Lasipakkausastioiden tyhjennyshintojen esitetään nousevan 7–13 % astian koosta ja kunnasta riippuen. Suurimmat korotuspaineet ovat enintään 0, 8 m:n ja 1, 5 m:n syväkeräyssäiliöiden tyhjennys hinnassa, 33mihin esitetään noin 4 euron (alv 0 %) korotusta per tyhjennys.

Aiemmin jätetaksassa on ollut ainoastaan yksi tyhjennys hinta 240–770 litran muovi- ja kartonkipakkausten jäteastioille. Nyt tyhjennys hintoihin esitetään lisättäväksi pyörällisille pinta- astioille kahta erillistä maksuluokkaa ("enintään 240 litraiset astiat" ja "enintään 770 litraiset astiat"). Vastaava hinnoittelumalli on ollut jo aiemmin käytössä lasipakkausten ja pienmetallin jäteastioilla. Muovipakkausten keräysastioiden tyhjennys hintoihin koko toimialueelle esitetään 5,6–10 % korotusta kunnasta ja astiakoosta riippuen. Pyörällisille pinta- astioille korotus on 0,60 - 0,75 € per astiatyhjennys ja syväkeräyssäiliöille noin 2- 2,60 € per astiatyhjennys.

Kartonkipakkausten tyhjennys hintoihin koko toimialueelle esitetään myös korotuksia. Tampereen, Pirkkalan, Lempäälän, Nokian, Kangasalan, Ylöjärven ja Oriveden TSV- asiakkaila korotusesitys on prosentuaalisesti 5-17, 6 % astian koosta riippuen. Pyörällisille pintakeräysastioille korotus on euromääräisesti 0,30- 1,20€ per astiatyhjennys. Syväkeräyssäiliöiden korotus on puolestaan 2,00€ per tyhjennys. **Muiden kuntien osalta kartonkipakkausten tyhjennys hintoihin esitettävät korotukset ovat maltillisempia: 1,5–8,8 %.** Euromääräisesti tämä on pintakeräysastioilla alle euron per astiatyhjennys ja syväkeräyssäiliöillä noin 2,00€ per astiatyhjennys.

Pakkausjätteiden tyhjennys hintoihin esitettävät korotukset johtuvat keräyksen ja kuljetuksen järjestämisen kustannusten kallistumisesta yleisen inflaatiokehityksen seurauksena.

Jätehuollon lisätöiden maksut ovat TSV- asiakkaila samat kuin muilla lakisääteisillä asiakkaila. Lisätyömaksuihin esitetään pääasiassa korotuksia, jotka johtuvat yleisistä indeksikorotuksista sekä urakkakustannusten muutoksista. Lisätyömaksuihin on myös lisätty kaksi uutta lisätyöhintaa voimassa olevaan jätetaksaan verrattuna. Toinen näistä on täyttöasteen seuranta - palvelu, joka on asiakkaalle vapaaehtoinen

palvelu. Palvelussa kuljettaja rekisteröi ja kirjaa järjestelmään pyörällisten pinta- astioiden täyttöasteen. Kyseinen palvelu on otettu käyttöön asiakkaiden toiveesta. Lisätyömaksuihin on myös lisätty syväkeräyssäiliöissä olevia irtokansia koskeva lisämaksu. Tämän avulla pyritään edesauttamaan joissakin syväkeräyssäiliöissä olevien irtokansien vaihtoa saranallisiksi. Irtokannelliset syväkeräyssäiliöt aiheuttavat työturvallisuusriskejä, joihin myös aluehallintovirasto on kiinnittänyt huomiota.

Jätekeskuksien ja lajitteluasemien sekä Tarastenjärven vaarallisen jätteen vastaanottomaksut

Jätteiden vastaanotolle jätekeskuksilla ja jäteasemilla on määritelty kustannusperusteisesti tonninhinnat (euroa/tonni), joilla katetaan jätteen vastaanoton ja käsittelyn kustannukset sekä osin jätekeskuksien kiinteitä kustannuksia.

Tavanomaisen jätteen käsittelymaksujen esitetään säilyvän samansuuruisina kuin vuonna 2023 tai hintojen esitetään nousevan jätelajista riippuen. Korotukset ovat keskimäärin 15 %, mutta suurimmat prosentuaaliset korotuspaineet kohdentuvat jäteverolliseen loppusijoitettavaan jätteeseen (+22,9%) ja erityiskäsiteltävään energiahyödynnettävään jätteeseen (+ 24 %). Esitetyt korotukset johtuvat jätteenkäsittelykustannusten noususta.

Vaarallisten jätteiden vastaanotolle Tarastenjärven jätekeskuksessa on määritelty TSV- taksassa kustannusperusteisesti kilohinnat (euroa/kg), joilla katetaan jätteen vastaanoton ja käsittelyn kustannukset sekä osin jätekeskuksen kiinteitä kustannuksia. Vaarallisten jätteiden asema Varmalla vastaanotettavien jätteiden käsittelymaksuihin esitetään monelta osin korotuksia muuttuneiden yleiskustannusten perusteella. Korotusprosentti on yleisimmin 13–15 % jätelajista riippuen.

Jätekeskuksissa tehtäviin lisätöihin esitetään myös korotuksia konetyötä, kuormanpurkuapua, siirtoasiakirjan tulostusta koskevaa palvelumaksua ja vaa'an palvelumaksua koskien. Esitetyt hinnankorotukset ovat prosentuaalisesti 15–25 %, mutta euromääräisesti korotukset ovat varsin kohtuullisia (0,40- 2,04€). Suurin korotuspaine koskee jätekeskuksella tehtävää konetyötä, johon esitetään 10 euron hinnankorotusta alkavaa ½ tuntia koskien. Korotusesityksiä perustellaan jätteenkäsittelykustannusten muutoksella ja yleisellä indeksikorotuksella.

Jäteasemilla ja jätekeskuksissa vastaanotettavien pienkuormien vastaanotto- ja käsittelymaksuihin esitetään kauttaaltaan korotuksia. Esimerkiksi rakentamisen ja purkamisen jätteen sekä yhdyskuntajätteen pienkuormien vastaanottomaksuihin esitetään vastaanotettavasta jättemäärästä riippuen 0,80–4,84 euron korotusta per kuorma. Vastaavasti kyllästämättömän puujätteen vastaanotto- ja käsittelyhintaan esitetään 2, 4–4,8 euron (alv 0 %) korotusta per kuorma. Hinnankorotuksia perustellaan jätteen käsittelyssä ja vastaanotossa tapahtuneiden urakointikustannusten muutoksilla sekä yleisillä kustannusindeksimuutoksilla.

TSV- jätetaksassa on lisäksi esitetty Repsikka- noutopalvelun kuljetushinnat sekä siihen liittyvät tuntiveloitukseen perustuvat yksikköhinnat. Kuljetushintoihin esitetään noin 2–3 % hinnan korotusta kohonneisiin kuljetuskustannuksiin perustuen.

TSV- jätetaksassa esitetyt hinnat ovat kauttaaltaan kustannusvastaavia toiminnasta aiheutuviin kuluihin nähden. Hintamuutokset on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Päätösehdotus Teknisten palveluiden lautakunta päättää, ettei sillä ole lausuttavaa kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksasta 1.1.2024.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja Tekninen johtaja Jussi Lähteenmäki, p. 044 7151 310,
etunimi.sukunimi@virrat.fi

Jakelu kirjaamo@virrat.fi

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa